

Prof. dr hab. Bogdan Ocieszak, Akademia Muzyczna w Gdańsku
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina: instrumentalistyka

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Gdańsk, dnia 24.08.2016

Opinia dotycząca pracy doktorskiej Pana Pawła Krocza

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Wydział Instrumentalny- w osobie dziekana, pani profesor Alicji Kledzik; pismo z dnia 8 czerwca 2016.

Zlecenie zostało podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz. U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 23.06.2015 w sprawie powierzenia mi obowiązków recenzenta w przewodzie doktorskim Pana mgr Pawła Krocza.

Razem ze wspomnianym wyżej pismem, otrzymałem pracę doktorską Pana mgr Pawła Krocza: „Inspiracje naturą w twórczości klawirzysty Richarda Faith'a” oraz dokumentację Doktoranta.

Dokumentacja doktoranta

Przedstawiona przez Doktoranta dokumentacja zawiera obowiązkowe dokumenty wymagane w przewodzie doktorskim, oraz autoreferat, dokument wymagany zwykle podczas postępowania habilitacyjnego. Obejmuje spis wykonanych przez Kandydata koncertów, oraz opis działalności pedagogicznej i naukowej. Zawiera też wykaz posiadanych nagród i wyróżnień. Zwraca uwagę brak wpisania do kwestionariusza osobowego pracy w poznańskiej Katedralnej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej.

Doktorant przedstawił również dokumenty, obrazujące jego studia podyplomowe i ukończone kursy oraz kopie plakatów koncertowych i dyplomów.

Do pisemnej pracy doktorskiej dołączona jest płyta CD z zapisem elektronicznej wersji pracy pisemnej, oraz płyta CD z nagraniem Dzieła Artystycznego.

Podstawowe wiadomości o Kandydacie

Pan **Paweł Kroczek** urodził się 14.06.1986 w Przeworsku. Dzieciństwo spędził w Jarosławiu, gdzie rozpoczął naukę gry na klarnecie (1997) w PSM I st. imienia Fryderyka Chopina. W roku 2000 przyjęto go do klasy klarnetu w PSM II st. imienia Artura Malawskiego w Przemyślu. Z powodów organizacyjnych w roku 2002 przeniósł się do Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej w Przemyślu, obecnie w tym samym Zespole Szkół Muzycznych.

W roku 2006 rozpoczął studia w klasie klarnetu profesora Zdzisława Nowaka w poznańskiej Akademii Muzycznej. Od roku 2007 kontynuował studia w klasie prof. Jana Tatarczyka we wrocławskiej Akademii Muzycznej, którą ukończył w roku 2009 jako licencjat. W tym samym roku uczestniczył w programie *Erasmus*, studiując w klasie klarnetu dr Igora Františáka, na Uniwersytecie Muzycznym w Ostrawie.

W tym samym 2009 roku Kandydat rozpoczął studia magisterskie w Akademii Muzycznej w Poznaniu, pod kierunkiem prof. Zdzisława Woźniaka. Dyplom z wyróżnieniem otrzymał w roku 2011. Następnie rozpoczął i ukończył studia podyplomowe, pod kierownictwem Olli Leppaniemi w Musikhögskolan, w szwedzkim Malmö, będącej częścią Uniwersytetu w Lund. W czerwcu roku 2013 ukończył dwuletnie studia podyplomowe w poznańskiej Akademii Muzycznej, pod kierunkiem profesora Zdzisława Nowaka, następnie podjął studia doktoranckie.

Kandydat w roku 2010 brał udział w IV Zachodniopomorskim Festiwalu Klarnetowym w Szczecinie; otrzymał tam wyróżnienie w kategorii kameralnej. W tym samym roku w XII Międzynarodowym Przeglądzie Zespołów Kameralnych w Jaworze, gdzie, wraz z zespołem, zdobył III miejsce. W roku 2011 zajął III miejsce na V Ogólnopolskim Konkursie Interpretacji Muzycznej w Krasiczynie. Rok później podczas Międzynarodowego Konkursu Solistów i Kameralistów w słoweńskim Svirel otrzymał I miejsce w kategorii kameralnej, zaś III w kategorii solistów. W roku 2014

został finalistą, otrzymując stosowny dyplom, III Europejskiego Konkursu Muzyki Kameralnej o nagrodę Antonio Bertolini w Mediolanie.

Według przedstawionej dokumentacji Kandydat, w latach 2006- 2015, brał udział w niemal 200 przedsięwzięciach artystycznych: własnych występach solowych, koncertach kameralnych i orkiestrowych, występując również podczas licznych festiwali krajowych i międzynarodowych. Miał możliwość pracy pod kierunkiem znakomitych dyrygentów, między innymi Jacka Kaspszyka, Jerzego Salwarowskiego i Marka Pijarowskiego. Stale współpracuje z orkiestrami *Collegium F*, *L'autunno* oraz *Sinfonietta Polonia*.

Istotnym elementem działalności artystycznej Kandydata jest kameralistyka. Współtworzy zespół *Feroce Trio*, współpracuje też stale z oktetem *Kapela Farna*. Brał udział w wielu nagraniach radiowych, telewizyjnych i płytowych. Posiada w swoim dorobku wiele prawykonań i utworów mu dedykowanych przez współczesnych kompozytorów: E. Fabiańską, Sz. Józwiaka, R. Faitha oraz K.Ohrna.

Pan mgr Paweł KroczeK wielokrotnie uczestniczył w kursach i warsztatach doskonalących mistrzostwo instrumentalne, jak i umiejętności dydaktyczne uczestników. Organizował i prowadził również podobne zajęcia, wygłaszając referaty w latach 2012-2015.

Od września roku 2011 Doktorant zajmuje się działalnością pedagogiczną, nauczając w kilku szkołach muzycznych: Samorządowej SM I st. w Tarnowie Podgórnym, Państwowej SM I st. w Kościanie, Katedralnej Ogólnokształcącej SM I st. w Poznaniu. Wcześniej nauczał też w PSM I st. w Złotowie. Uczniowie Kandydata zdobywali liczne wyróżnienia i nagrody. Uczeń Feliks Kucharski w roku 2013 i 2014 dwukrotnie był wyróżniany, zdobył też II nagrodę na konkursach w Poznaniu i w Kole, zdobył też III nagrodę na Festiwalu w Szczecinie w roku 2014. Wyróżniana była również uczennica Maria Stępak na konkursach w roku 2013. W roku 2015, na XI Festiwalu Klarnetowym w Piotrkowie Trybunalskim troje uczniów otrzymało wyróżnienia. W tym samym roku, podczas XII Wielkopolskiego Turnieju Muzycznego w Kole, trio złożone z Jego uczniów zdobyło II nagrodę.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Pawła Krocza: „**Inspiracje naturą w twórczości klarnetowej Richarda Faith'a**” składa się z zapisu Dzieła Artystycznego, dokonanego na płycie CD, zawierającej nagranie trzech utworów wymienionego w tytule kompozytora oraz opisu tegoż Dzieła w formie drukowanej, zapisanego też w postaci elektronicznej na płycie CD.

Prezentację otwierają *Two Sea Pieces*, w skład których wchodzi *Nocturne* i *Capriccio*, na klarnet i fortepian. Klarneściście towarzyszy tu na fortepianie Hanna Lizinkiewicz; warto dodać, że towarzyszy znakomicie. Artyści wspólnie tworzą aurę morskiej opowieści, w niektórych fragmentach przywołującą na myśl mit o Wenus powstałej z morskiej piany. Szkoda, że Richard Faith jest tak mało w Polsce znany, już wysłuchanie tego pierwszego na płycie utworu pozwala wiele sobie obiecywać. Klarrecista z pełną swobodą operuje ekspresją, pianistka mu w emocjach nie ustępuje.

Kolejny utwór to również dwuczęściowa (*Andantino, espressivo* i *Allegro*) *Fantasy no 1* na skrzypce, klarnet i fortepian. Wraz z Kandydatem kompozycję tę wykonują grająca na skrzypcach Patrycja Słomczyńska i pianistka Małgorzata Sajna-Mataczyńska. Słuchacz również i w tym wypadku pozostaje pod wpływem uroku pracy kompozytora, choć przyznać trzeba, że twórca postawił przed wykonawcami dość trudne zadanie. Nie dość, że łączenie barwy klarnetu z barwą skrzypiec jest już samo w sobie trudne, to dodatkowo nakazał skrzypcom grać w tonacjach na skrzypcach dość słabo brzmiących. Nie jest łatwe uzyskanie w takich warunkach idealnej zgodności intonacyjnej. Reżyser nagrania nie zawsze okazał się pomocny, miejscami zezwalając fortepianowi na zdominowanie spektrum brzmienia. Pewne wątpliwości budzi zmiana tekstu, widoczna w partii I skrzypiec w taktach 120, 122 i 124 części *Andantino, espressivo*. Skrzypaczka powtarza tu konstrukcję rytmiczną zastosowaną przez kompozytora w taktach 10, 12, 14, nie grając zgodnie z zapisem w tekście nutowym. Prawdopodobnie jest to świadoma decyzja, choć w opisie Dzieła Artystycznego brak na ten temat wzmianki.

Ostatnia pozycja to *Quintet* na flet, klarnet, skrzypce, wiolonczelę i harfę, składający się z trzech części: *Allegro, Andante* i *Vivace*. Partię fletu wykonuje tu Agata Tuchołka, na skrzypcach gra Magdalena Mateja, na wiolonczeli Maria Liszkowska-Sikorska, zaś na

harfie Jadwiga Kajdasz. Nietypowe zestawienie instrumentów owocuje pogodnym utworem, którego słucha się z zadowoleniem. Prym wiedzie oczywiście klawecista, pozostali muzycy dzielnie za nim podążają.

Cała nagrana i przedstawionej muzyki sprawia na odbiorcy znakomite wrażenie. Jest dziełem oryginalnym artystycznie, stojącym na wysokim poziomie. Znaczenie ma tym większe, że jest to twórczość do tej pory w Polsce nieznaną, lub znaną bardzo słabo. Niewątpliwą zasługą kandydata jest wprowadzenie znakomitego kompozytora do naszych sal koncertowych, umożliwienie słuchaczowi poznania jeszcze innego aspektu piękna muzyki.

Drukowany opis dzieła artystycznego składa się z trzech rozdziałów, opatrzonych bibliografią, oraz streszczeniami w języku polskim i angielskim. Temat pracy brzmi niezwykle ciekawie, choć zapowiada trudności w zdobyciu odpowiedniej ilości materiału źródłowego. Widoczny jest spory wkład pracy w przygotowanie tematu, opisanie jego „okolic”, jednak tekstu traktującego o sednie sprawy jest nieco mało.

Ciekawe są rozważania o istocie inspiracji w sztuce w ogóle, zaś w muzyce w szczególności (rozdział 1.1), jednak treść rozdziału następnego- 1.2 *Natura jako istotne źródło inspiracji w twórczości kompozytorskiej Richarda Faith'a* bardzo luźno łączy się z tytułem. Większą część tego rozdziału stanowią rozważania na temat inspiracji wodą u różnych artystów, nie tylko muzyków; często są to same tytuły utworów, czasem w dość dyskusyjnym kontekście (*Z głębokości, Clouds, Wiatr od morza*).

Dość zaskakującą metodologię przyjął autor w rozdziale 1.3 *Klarnet w twórczości kompozytorskiej Richarda Faith'a*. Już na samym początku stwierdza, że zamierza zająć się również tematyką inną, niż ta zasugerowana w tytule. Znaczna większość tego rozdziału poświęconych jest historii muzyki amerykańskiej.

Rozdział drugi autor poświęca szczegółowej analizie utworów, wykonywanych w ramach Dzieła Artystycznego. Omówienie każdego dzieła zaczyna od, jak pisze, genezy jego powstania). Trudno zgodzić się ze sposobem rozumienia przez Kandydata znaczenia słowa „geneza”. Żaden ze wspomnianych rozdziałów nie opisuje przyczyn, ani historii powstania utworów. To raczej swoista geneza kontaktów wykonawcy

z tymi utworami, czy fiszka biblioteczna, mówiąca o wydaniu, dedykacji oraz prawym wykonaniu.

Doktorant ciekawie omawia przebieg formalny utworów, kładąc nacisk na ich stronę konstrukcyjną. W rozdziale trzecim znajdujemy również analizę kompozycji, ale przeprowadzoną od strony emocjonalnej. Jest tam nieco o rytmice, więcej o poezji. Widoczne jest gorące zaangażowanie Kandydata, odzwierciedlające pulsującą materię wykonywanych kompozycji.

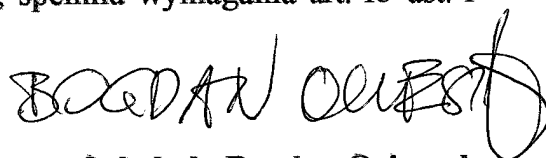
Cały trzeci rozdział to ciekawy opis emocji zawartych w wykonywanych utworach i wyobrażeń autora na temat wykonywanej muzyki, czasem „twórczo” rozwijających myśl kompozytora. Doktorant w III rozdziale w sposób ciekawy odsłania tajniki warsztatu kameralistów, sposoby budowania napięć i eksponowania uznanych za istotne partii instrumentalnych.

W całej pracy widoczne jest sprawne poruszanie się autora w obranej tematyce, być może obraz pracy byłby jeszcze lepszy, gdyby Autor zdecydował się przeredagować niektóre tytuły rozdziałów.

Konkluzja

Pan mgr Paweł Kroczek jawi się jako muzyk w pełni ukształtowany, posiadający odpowiedni warsztat instrumentalny i potrafiący przekonać do swych koncepcji artystycznych muzyków, którzy z nim grają. Dokumentacja Kandydata przedstawia jego dotychczasowe dokonania artystyczne. Walory poznawcze prezentowanych dzieł pozostają poza dyskusją; dobrze się stało, że muzyka Richarda Faitha trafiła, za pośrednictwem Doktoranta, do Polski. Fragmenty pracy pisemnej stanowią cenną pomoc dla przyszłych wykonawców omawianych dzieł, zwłaszcza w dziedzinie świadomego operowania emocjami.

Stwierdzam, że Doktorant wykazał się wrażliwością i umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej, stosowną wiedzą teoretyczną, a jego praca, stanowiąc oryginalne dokonanie artystyczne, spełniła wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Pracę przyjmuje.**

prof. dr hab. Bogdan Ocieszak